

Hon sprang för sitt liv på blödande fötter. Vad annat kunde hon göra? Den långa särken fastnade i trädens grenar och fick henne att tappa fart. Hon sprang för livet på en uråldrig väg, genom ett landskap där människor bott sedan urminnes tider. Men hon hörde inte hemma där, det hade hon fått höra sedan barnsben.

Nu hade människor samlats och ställt upp sig vid vägkanten. Vissa hade med sig stenar som de under stort skrån kastade mot den flyende kvinnan. En del visste inte riktigt varför hon borde stenas, men hade kommit dit för att det i alla fall var något som hände i bygden. Andra visste att berätta att hon minsann hade mördat sin make. Riktigt hur kunde de inte svara på men vissa trodde att hon hållt smält bly i örat på honom, fast det fanns de som sa att hon dängt ett tennstop i hans tinning hemma i Träkvista. Död var han i alla fall och hon var dömd att springa gatlopp. En och annan förfasade sig väl över den milda domen, att hon skulle klara sig undan om hon bara kunde springa från Träkvista torg till en punkt varifrån man kunde se Ekerö kyrka under det att vem som ville fick kasta sten på henne. Fantan sprang.

Om vi håller en sten i vår hand och någon uppmanar oss att kasta den på någon annan, gör vi det då? Vem kastar första stenen? Det krävs mod att lägga ner den sten vi frestats att kasta. Och det krävs beslutsamhet för att inte okritiskt ta till sig lösa rykten och upphöja dem till sanningar. Myten om Fantan har något att lära oss.

Hur gick det för Fantan? Tio meter innan hon hade kunnat se kyrkan, precis när hon hade räddningen inom räckhåll, träffades hon av stenen som ändade hennes liv. Det finns de som kastar den sista stenen också.

Betydligt muntrare var det då när fiskaren från Kaggeholm gifte sig i Ekerö kyrka (fritt berättat efter kyrkoherden och hembygdsforskaren Henry Röttorp). Traktens bönder hade samlats för att närvara när storfiskaren sa ja till sin brud. Fjärden nedanför den vita medeltidskyrkan glittrade vackert och inbjudande, men denna dag skulle bygdens store fiskare få stoltsera med en helt annan fångst. Ryktet hade spridit sig och många var intresserade av denna tilldragelse. Efter några sedvanliga brölloppssupar tågade brudparet in i kyrkan för att inför Gud, präst och församling högtidligt lova att älska varandra i nöd och lust. Om Gud hade några synpunkter på fiskarens val av brud så var det inget han särskilt påpekade. Det gjorde däremot prästen som en smula sarkastiskt citerade

högt ur bibeln: ”Finnes då ingen kvinna i Dina bröders hus eftersom Du vill taga hustru bland filisteernas döttrar?”

Fiskarens val av brud var lite kontroversiellt i denna bygd där hemkänslan var mycket stark. Man ville absolut ha en infödd präst och man ville vila på den egna öns kyrkogård. Och man gifte sig helst inte med utsocknes.

”Jag tycker verkligen att det är betänkligt!”, viskade bondmoran i kyrkbänken.

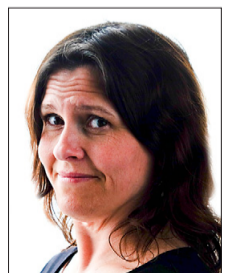
”Vad menar du?”, undrade maken som satt bredvid.

”Det finns ju så många granna töser här i socknen, och så går han åstad och gifter sig med en utsocknes, det är inte rätt och riktigt det!”

Bruden, som kom så långt ifrån och var utsocknes, var kom hon ifrån? Jo ända från Bromma. Herregud, gifta sig med någon från Bromma?

Utanför min lokala livsmedelsaffär i Träkvista sitter en kvinna och tigger i ur och skur. Hon har en sak gemensam med fiskarens brud. Att komma från Bromma eller någon annan del av världen spelar ingen roll så länge man behandlas som en som inte hör hemma.

Kvinnan sitter där varje dag i sin långa kjol, hucket på huvudet och ler en aning så pass att man ser de trasiga tänderna skymta. Är det i själva verket Fantan som sitter där? Fast vi har bytt våra stenar mot ord när vi kastar.

Annika Gustavsson

• Välkomna med bidrag till Kolumnen!

Med den vill MN skapa en längre form för ämnen och intryck, som nödvändigtvis inte behöver vara dagsaktuella, men som dock har stark anknytning till Mälarearna. Att MN publicerar ett inlägg i kolumnen betyder inte att redaktionen ställer sig bakom de åsikter som där framförs. Intresserad? Mejla ditt förslag till kolumnen@malaroarnasnyheter.

Stenarna utbyta mot ord